

T.C.

ALTINBAŞ ÜNİVERSİTESİ

UYGULAMALI BİLİMLER FAKÜLTESİ

YÖNETİM BİLİŞİM SİSTEMLERİ BÖLÜMÜ

ABD'DEKİ BÜYÜK YAPIMCI ŞİRKETLERİN TEKELLEŞMESİNİN

İNCELENMESİ ÜZERİNE

BİTİRME PROJESİ

Barış UYUMAZ

183502053

İSTANBUL, HAZİRAN 2021

ÖZET

Bu çalışmada, başlangıç olarak sinema sektöründeki üretim zincirine değinilmiştir. Sonra 1900 yıllarından günümüze sektörün durumu genel olarak değerlendirilmiş, tekelleşme ile ilgili alınan mahkeme kararları incelenmiştir. Aynı zamanda içinde bulunduğumuz pandemi sürecinin sinema sektöründe olan etkisi de incelenmiştir. Daha sonra ABD'deki sinema sektöründeki tekelleşmenin incelenmesi için 2000 yılından 2020 yılına veriler elde edilmiş ve bu veriler üzerinden incelemeler yapılmıştır.

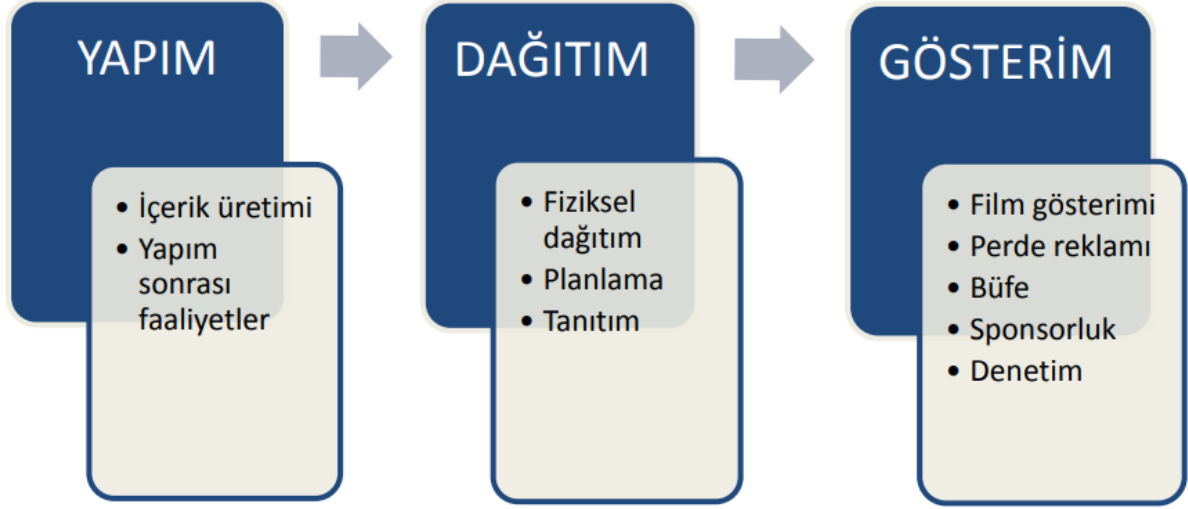
ABSTRACT

In this article, as a start, the production chain in the cinema industry is explained. After that state of the industry from 1900 to the present in evaluated and court decisions regarding monopolization have been examined. At the same time, the effect of the current pandemic on the cinema sector was also examined. Then, to examine the monopoly in the cinema industry in the USA, data from 2000 to 2020 were obtained and analyzes were made on these data.

GİRİŞ

Sinema sektörü için ürün olarak niteleyebileceğimiz filmler, tüketicinin ihtiyacı sebebiyle ortaya çıkmamaktadır. Aynı şekilde bilet fiyatlarının talep ile bir bağlantısı yoktur. Film ne kadar yüksek bütçe ile çekiliyor olsa da diğer düşük bütçeli filmler ile aynı veya düşük ücretlerde satılabilir. Bu durum sinema sektörünün, diğer mal ve hizmetler sektöründen farklı olduğunu ve farklı değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

1.ÜRETİM ZİNCİRİ HAKKINDA

Görsel 1’de sinema endüstrisinde temel üretim zinciri gözükmemektedir. Zincir 3’lü bir şekilde birbirini tamamlamaktadır. Fonksiyon bakımından üretim zincirindeki figürlerin işlevleri farklı durumlar ve anlaşmalar ile değişkenlik gösterse de temel olarak Görsel 1’deki gibidir.

1.1. YAPIM

Yapım pazarı, işin yaratıcılık, üreticilik kısmını ele almaktadır. Temel gayesi pazarlamaya, dağıtım, satışa hazır bir ürün ortaya çıkarmaktır. Yapım kısmında faaliyet gösteren üreticilerin sektördeki temel fonksiyonları şunlardır;

1. İçeriğin üretimini tamamlayarak dağıtım firmasına sunmak için hazır hale getirmek.
2. Filmin tanıtımı için her türlü girişimde bulunmak.
3. Filmin kaç sinema salonunda kaç kez gösterim yapacağı hakkında dağıtımçı firma ile iletişim halinde bulunup kararlar vermek.

1.2. DAĞITIM

Dağıtımçıların temel görevi, yapımcı tarafından tamamlanmış bir filmi yapımcı firma ile yapılan anlaşmalar neticesinde çeşitli bölgelerdeki sinema salonlarına dağıtmaktır. Dağıtımçı firmalar aynı şekilde filmlerin hangi sinema salonunda ne kadar gösterileceğini planlayabilmektedirler. Temel fonksiyonu dağıtmak olduğu için bu konuda yapımcı firmalara göre daha iyi strateji izleyebilmektedirler. Bunun yanında yapımcı firmaların yaptığı reklam ve tanıtımın yanında, dağıtıcı şirketlerde ek tanıtım faaliyetleri yürütebilmektedirler. Genelde filmlerin mülkiyet hakları yapımcı şirketlerde kalsa da anlaşmalara göre durum değişebilmektedir. Dağıtım firmalarının temel fonksiyonları şunlardır;

1. Filmin gösterimi için en uygun sinema salonlarını yapımcı firma ile yapılan anlaşmalar ve yapımcı firmanın gözetimi altında seçmek.
2. Anlaşma sağlanan sinema salonlarına yapımcı firma tarafından verilen filmin kopyasını ve tanıtım malzemelerini ulaştırmak.
3. Anlaşılan sinema salonlarına lojistik desteğin sağlanması.
4. Sinema salonlarının tuttuğu raporlar alınarak filme ait performans değerlendirme raporları hazırlanması.
5. Anlaşılan sinema salonundan alınan bilgiler doğrultusunda dağıtımçı firmanın payına düşen miktarın toplanması.
6. Toplanan miktar neticesinde komisyon düşüldükten sonra yapımcı firmaya ya da hak sahibine kalan ücretin verilmesi.

1.3. GÖSTERİM

Sinema endüstrisinin temel üretim sürecinin son basamağı olan gösterim, nihai tüketicilerle buluşulan aşamadır. Alınan bilgilerle neticesinde yüksek maliyetli bir başlangıç yapılması gereken sinema salonu işletmeciliği, asıl faaliyeti olan sinema gösteriminin dışında, yiyecek, içecek, kitap vb. ürünlerin satışını da kapsamaktadır. Bunların yanında gösterimin başında, aralarında, sonlarında ve salonun etrafında reklam, tanıtım faaliyetlerinden de gelir elde etmektedirler. Sinema filmlerinin daha önce belirlenen tarihte gösterime girmesi birinci vizyon, daha sonraki tarihlerde gösterime girmesi ise ikinci vizyon olarak ifade edilmektedir. Son yıllarda Netflix vb. sanal ortamlarda film gösterimleri yapılabildiğinden dolayı ve aynı zamanda pandemi koşulları sebebiyle sinema salonu işletmeciliği sektöre uğradığı gözlemlenmektedir.

2. 1900 YILINDAN GÜNÜMÜZE ABD'DE SİNEMA SEKTÖRÜNÜN DURUMU VE DAĞITIMCI ŞİRKETLERİN ROLÜ

ABD'de sekiz büyük stüdyo, kendi dağıtım şirketlerine sahiptir. Büyük stüdyolar için dağıtım, üretimden daha önemlidir. 1980'lerde bağımsız yapımcı ve dağıtımçıları ortaya çıkmış olsa da bunlar da büyük şirketler tarafından satın alınmıştır.

2.1 ABD'DE 1950 ÖNCESİ SEKTÖRÜN DURUMU VE ALINAN MAHKEME KARARI

Hollywood'un kurucuları işe gösterim ile başlamış olsalar da daha sonra yapım işine girmişlerdir. 1930 yılında Hollywood sineması, 5 büyük yapım-dağıtım-gösterim bütünleşmesini yapmış şirketin elindedir. Bu şirketler elinde bulundurdıkları ilk gösterim sinemaları sayesinde pazardaki hasılatın %70'ini elinde bulunduruyorlardı. 1950'lerde alınan

mahkeme kararı sonucu gösterim sektöründen ellerini çekmek zorunda kalmışlardır fakat yapım-dağıtım bütünleşmesine devam etmişlerdir.

ABD’de tekelleşmenin engellenmesi için 1900’lerin çeyreğinden bu yana engelleyici yasalar ortaya konmaktadır. 1948 yılında Yüksek Mahkeme tarafından alınan Paramount Pictures kararının ABD’de ve dünyada, sinema sektöründe alınmış en önemli karar olduğunu söyleyebiliriz. 1950’lere kadar en büyük beş film stüdyosu(RKO Pictures, Twentieth Century Fox, MetroGoldwyn-Mayer Paramount, Warner Brothers) sinema sektörünün yapım-dağıtım-gösterim kollarında güçlü pazar paylarına sahiplerdi. 1948 yılında alınan Yüksek Mahkeme kararı sonucu pazardaki gösterim ayağından ellerini çekmek zorunda kaldılar. Alınan karardan önce bu firmalar, filmlerin birinci vizyon aşamasında gösterim yapan sinema salonlarını büyük bir kısmına ya sahiplerdi ya da bağımsız sinema salonlarıyla yapılan anlaşmalar sonucunda kontrol gücüne sahiplerdi. Bu sayede bağımsız sinemaya seçme şansı bırakmadan dayatma uygulayabiliyorlardı ve sinema salonlarındaki biletlerin fiyatlarını kendileri belirleyebiliyorlardı. Paramount kararı neticesinde tekelleşme karşıtı yasaların ihlal edildiği sonucuna varılmış ve sinema endüstrisindeki stüdyoların gösterim koluna uzanan tekelleşmeyi sağlayan yapı yasaklanmış, alınan karar sektörde düzenleyici bir yapı oluşmasını sağlamıştır.

2.2. ABD’DE SEKTÖRÜN 1950 SONRASI DURUMU VE DAĞITIM ŞİRKETLERİNİN ROLÜ

1980’lerde engellerin kaldırılması ile yapım-dağıtım-gösterim üçlemesi tekrar yapılabilmiştir. 1990’larda ABD’deki sinema salonlarının %10’luk kısmı bu stüdyoların elindedir. Günümüz yıllarında ABD’de dağıtım sektöründe büyük şirketlerin %80 ila %90 arasında payları bulunmaktadır.

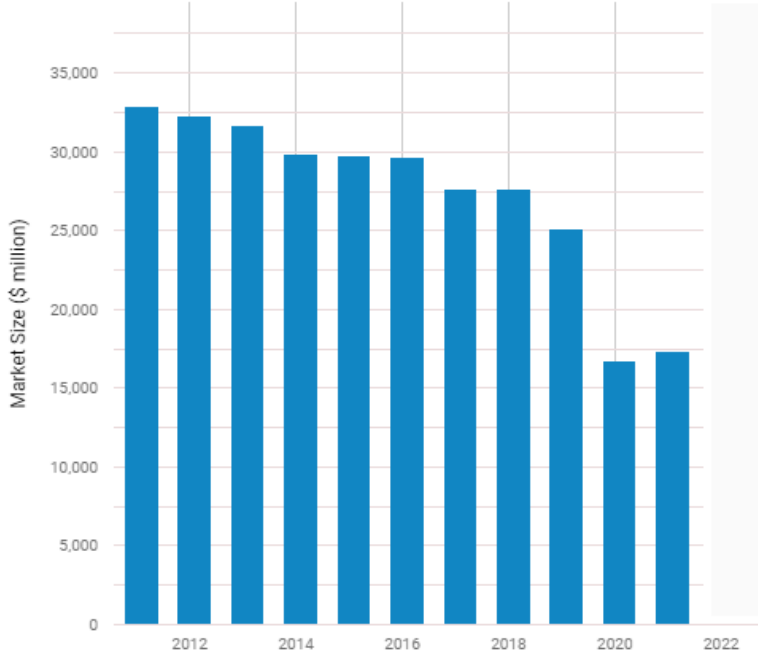
Dağıtımıcılar, avans vererek filmin bütçesine katkıda bulunabilir ve söz sahibi olabilirler. Bunun yapımcı için faydası, daha az bütçeyle girdiği için daha az risk almış olur. Dağıtım şirketi ile yapımcı şirket arasında yapılan anlaşmalar, film gösterime girdikten sonra elde edilecek gelirlerin paylaşımı üzerinedir. Bir röportaja göre, sinema salonlarından gelen hasılat, salon sahiplerinin payı çıktıktan sonra %70 ila %60 arasında yapımcı şirkete, %30 ila %40 oranında dağıtımıcı şirkete gitmektedir. Genelde pazarlamanın içinde bulunduğu dağıtım masrafları çıktıktan sonra yapımcı şirkete çok para kalmaz, sadece başta aldığı avans ile kalırlar. Bağımsız dağıtımıcılarla yapılan anlaşmalarda paylaşım %50-%50 şeklindedir. Ancak bölüşüm, masraflar düştükten sonra gerçekleşir(Goodell, 1998: 350-353).

Yapımcı, filmi kendisi dağıtabilir aynı zamanda major şirket ile anlaşma da yapabilir. Majorlerinde dağıtımıcı şirketler gibi dağıtım için uygun stratejileri bulunmaktadır fakat major şirketler kendi oluşturdukları filmleri ön planda tutabilir. Bir diğer yandan da Ucuz Roman-Pulp Fiction gibi bağımsız dağıtımıcı ile başarıya ulaşmış filmlerin örnekleri de elimizde bulunmaktadır.

Year ▾	Total Gross ▾	%± LY ▾	Releases ▾	Average ▾	#1 Release
2021	\$733,230,637	-	184	\$3,984,949	Godzilla vs. Kong
2020	\$2,102,899,133	-81.4%	454	\$4,631,936	Bad Boys for Life
2019	\$11,320,874,529	-4.8%	911	\$12,426,865	Avengers: Endgame
2018	\$11,889,341,443	+7.4%	993	\$11,973,153	Black Panther
2017	\$11,072,815,067	-2.7%	852	\$12,996,261	Star Wars: Episode VIII - The Last Jedi
2016	\$11,377,066,920	+2.3%	856	\$13,290,966	Finding Dory
2015	\$11,125,835,068	+7.4%	846	\$13,151,105	Jurassic World
2014	\$10,359,575,749	-5.2%	849	\$12,202,091	Guardians of the Galaxy
2013	\$10,922,051,943	+0.9%	826	\$13,222,823	Iron Man 3
2012	\$10,822,806,722	+6.4%	807	\$13,411,160	The Avengers
2011	\$10,173,621,826	-3.7%	730	\$13,936,468	Harry Potter and the Deathly Hallows: Part 2
2010	\$10,566,830,616	-0.2%	651	\$16,231,690	Avatar
2009	\$10,590,200,693	+10%	646	\$16,393,499	Transformers: Revenge of the Fallen
2008	\$9,629,131,592	-0.3%	725	\$13,281,560	The Dark Knight
2007	\$9,657,106,911	+4.9%	775	\$12,460,783	Spider-Man 3
2006	\$9,208,611,128	+4.2%	746	\$12,343,982	Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest
2005	\$8,837,713,363	-5.6%	676	\$13,073,540	Star Wars: Episode III - Revenge of the Sith
2004	\$9,365,047,036	+1.7%	700	\$13,378,638	Shrek 2
2003	\$9,210,978,005	+0.5%	667	\$13,809,562	Finding Nemo
2002	\$9,165,532,414	+13%	570	\$16,079,881	Spider-Man
2001	\$8,110,859,106	+8%	413	\$19,638,884	Harry Potter and the Sorcerer's Stone
2000	\$7,511,547,085	+1.8%	439	\$17,110,585	How the Grinch Stole Christmas

3.PANDEMİ SÜRECİNİN SİNEMA SEKTÖRÜNE ETKİSİ

Görsel 2’de ABD’deki sinema salonlarındaki hasılat bilgileri bulunmaktadır. 2020’de etkisini yoğun bir şekilde gösteren pandemi sürecinin sinema salonlarına etkisini, Toplam Brüt sütünunun 2020 yılında önceki yıllara göre neredeyse 6 kat düştüğünü gözlemleyerek belirtebiliriz.

Aynı şekilde Görsel 3’te yapımcılık sektörünün de istatistikler neticesinde düşüşünü gözlemleyebiliyoruz.

4.ARAŞTIRMANIN SÜREÇLERİ

4.1 VERİNİN İÇERİĞİ VE ELDE EDİLMESİ

Araştırma için elde edilen veri seti, yabancı kaynaklı ‘boxofficemojo.com’ sitesinin günlük film verileri kısmından elde edilmiştir. Kaynakta, neredeyse tüm dünyada gösterime giren filmlere yer verilse de bu araştırmadaki veri seti sadece Amerika Birleşik Devletleri’ndeki üretici firmalar tarafından üretilen filmlerin ABD’deki sinema salonlarından elde edilen

verilerinden oluşur. Elde edilen veri seti 01-01-2000 ile 31-12- 2020 tarihleri arasını kapsamaktadır fakat çıkarılacak istatistiklerin tutarlı olması için sadece 01-01-2000 ile 31-12-2019 tarihleri arasında başlamış ve bitmiş olan filmler veri kümesine dahil edilmiştir. Buna sebebi 2020 yılının başında aktif olarak tüm dünyayı etkilemeye başlayan Covid-19 virüsünün dünyaya ve dolaylı olarak sinema sektörüne olan etkisidir. Veri kümesinin içeriğinde belirlenmiş tarihler arasındaki filmlerin günlük gişe hasılatına göre ve diğerlerine oranla dünkü ve bugünkü sırası, filmin günlük hasılatı, günlük hasılatı göre günlük artış oranı, günlük hasılatı göre haftalık artış oranı, günlük gösterimde bulunduğu sinema salonu sayısı, günlük hasılatın günlük gösterimde bulunduğu sinema salonu sayısına bölünmesi sonucu ortalama 1 sinema salonundan kazanılan kazanç, filmin gösterime başladığı tarihten bugüne kazandığı toplam hasılat, gösterimin kaçınıcı gününde olunduğı bilgisi ve dağıtımcı şirketin ismi bilgileri bulunmaktadır.

Veri seti, Python programı aracılığıyla web sayfasından çevrimdışı bilgisayar ortamına aktarılarak elde edilmiştir. Python programının ‘requests’ isimli kütüphanesi ile veri, web ortamından çekilip ‘Beautiful Soup’ kütüphanesi ile düzenli hale getirilmiştir ayrıca tarih ile ilgili işlem yapmak için ‘datetime’ kütüphanesi kullanılmıştır. Son olarak kaydetme işlemi için ‘csv’ kütüphanesi kullanılmıştır. Tüm bu kütüphanelerin fonksiyonları ve Python programının kendi özellikleri sayesinde tarih bilgisi arttırılarak algoritma oluşturulmuş ve istenilen veri seti, ‘.csv’ formatında çevrimdışı ortamda elde edilmiştir.

4.2. VERİNİN ANLAMLI HALE GETİRİLMESİ

Veri seti elde edildikten sonra çıkarılan istatistiklerin tutarlı olması için veri setinin sadece istenilen tarihler arasında başlayıp ve istenilen tarihler arasında biten filmlerden oluşması sağlandı. İstatistik çıkarmak için yeni bir daraltılmış veri seti, yine Python programının ‘pandas’ kütüphanesi aracılığı ile daraltıldı ve oluşturuldu. Aynı şekilde ‘pandas’ kütüphanesi

aracılığı ile istatistiğe hazır daraltılmış yeni veri seti üzerinde farklı hedefler için farklı değişiklikler yapıldı ve araştırmanın konusu hakkında bilgi edinilmesini sağlayacak sonuçlar elde edildi.

5.ARAŞTIRMA SONUCUNDA ELDE EDİLEN BİLGİLER

5.1. 20 YILLIK VERİNİN ORTALAMASI

Warner Bros. : %15.958506965628056
Universal Pictures : %12.71277470350712
Twentieth Century Fox : %11.416016733985238
Lionsgate : %4.788386734461975
Walt Disney Studios Motion Pictures : %16.975391093799274
Sony Pictures Entertainment (SPE) : %9.312163068664887
Paramount Pictures : %7.7714814561342385
New Line Cinema : %1.9587535338499213
DreamWorks Distribution : %4.227163997409479

Kalan şirketler : %14.879361712559803

Görsel 4’de gözüktüğü üzere 277 dağıtımçı şirketin dağıtımını yaptığı filmlerden yola çıkarak, 20 yıllık gişe hasılatları ortalamasıyla elde edilen bilgilere göre en fazla kazanmış 9 dağıtımçı şirket gözükmemektedir. En çok pay sahibi olan Walt Disney Studios Motion Pictures ve Warner Bros. dağıtımçı şirketleri %16.97 ve %15.95 ortalama pazar payı ile kalan şirketler olarak adlandırdığımız 268 dağıtımçı şirketi geçmektedir. Elde edilen Görsel 4 verisi ışığında 2 şirketin 268 şirketi geçmesinin sektörde yoğunlaşma gerçekleştirdiğini göstermektedir fakat buna sebep olan etkenler için farklı sonuçlar incelenebilmektedir.

5.2. 20 YILLIK VERİNİN YIL YIL İNCELENMESİ

yıl	Warner Bros.	Universal Pictures	Twentieth C. Fox	Lionsgate	Walt Disney	Sony Pictures	Paramount Pictures	New Line Cinema	Dreamworks	Kalan
0	% 14.98	% 11.51	% 12.70	% 0.0	% 16.62	% 10.61	% 12.78	% 2.480	% 4.655	% 13.64
1	% 5.402	% 31.01	% 5.946	% 0.0	% 9.894	% 6.759	% 10.25	% 3.638	% 16.98	%10.10
2	% 14.68	% 11.50	% 13.88	% 0.189	% 10.57	% 14.44	% 8.570	% 9.800	% 3.780	%12.57
3	% 12.87	% 11.17	% 7.166	% 0.512	% 20.91	% 6.333	% 7.280	% 7.392	% 5.307	%21.05
4	% 13.92	% 9.415	% 12.17	% 3.096	% 9.624	% 10.09	% 5.333	% 8.713	% 8.520	%19.10
5	% 15.42	% 11.70	% 13.71	% 1.673	% 11.09	% 6.515	% 11.55	% 4.994	% 6.641	%16.68
6	% 11.53	% 11.54	% 13.80	% 5.327	% 18.17	% 11.88	% 7.533	% 2.268	% 3.907	%14.02
7	% 15.29	% 10.40	% 11.73	% 3.971	% 12.17	% 12.77	% 2.908	% 4.894	% 12.34	%13.49
8	% 16.21	% 13.22	% 13.16	% 4.805	% 9.895	% 10.50	% 7.676	% 1.475	% 6.569	%16.47
9	% 22.58	% 7.932	% 10.70	% 3.536	% 14.07	% 9.511	% 5.345	% 0.0	% 10.06	%16.25
10	% 13.47	% 6.998	% 16.44	% 5.107	% 13.67	% 10.56	% 10.82	% 0.0	% 5.566	%17.33
11	% 22.37	% 12.18	% 9.392	% 2.280	% 12.98	% 7.948	% 11.71	% 0.0	% 6.247	%14.86
12	% 17.05	% 12.65	% 7.752	% 8.911	% 13.64	% 12.23	% 7.677	% 0.0	% 3.976	%16.08
13	% 16.74	% 10.97	% 12.71	% 8.802	% 14.18	% 9.879	% 8.984	% 0.0	% 0.988	%16.72
14	% 15.90	% 13.11	% 13.14	% 8.342	% 17.05	% 8.742	% 9.852	% 0.0	% 0.0	%13.84
15	% 15.66	% 23.88	% 11.91	% 6.495	% 16.24	% 4.599	% 7.713	% 0.0	% 0.0	%13.47
16	% 14.21	% 11.38	% 14.69	% 7.820	% 25.98	% 8.728	% 6.110	% 0.0	% 0.0	%11.06
17	% 20.34	% 13.71	% 12.26	% 7.576	% 20.85	% 7.562	% 6.301	% 0.0	% 0.0	%11.37
18	% 13.64	% 11.67	% 10.10	% 3.695	% 31.07	% 8.730	% 6.470	% 0.0	% 0.0	%14.60
19	% 18.17	% 16.03	% 4.274	% 4.884	% 28.16	% 9.431	% 5.827	% 0.0	% 0.0	%13.20

Görsel 5’de, 20 yılın

ortalamasını aldığımız Görsel 4’in yıllara bölünmüş hali incelenmektedir. Kalan şirketler açısından bakarsak, 268 şirketin 2003-2013 yılları arasında yükselişe geçtiği gözükmektedir fakat 2019 yılında yine başlarda sahip olduğu oranına geri dönmüştür. Warner Bros. şirketinin pay oranında inişli çıkışlı bir oran tablosu olup 2008 yılından sonra geçmişe oranla belirli bir artış gösterdiği gözükse de Walt Disney şirketinin, veriler ışığında başladığı konumdan son yıllara kadar ciddi bir artış yaptığı gözlemlenmektedir. Tabloda göze çarpan 2009-2019 yılları arasında New Line Cinema şirketinin ve 2014-2019 yılları arasında Dreamworks şirketinin film dağıtım işi yapmamış olmasıdır. İlk olarak New Line Cinema şirketinin 2008 yılından sonra dağıtım yapmamasının sebebi, Görsel 4’de 5. en yüksek ortalama pay oranına sahip olan Warner Bros. şirketi tarafından satın alınmasıdır. Bu sebeple 2008 yılından itibaren Warner Bros. şirketinin yıllık kar oranında gözle görülür bir artış gözlemlenmektedir. İkinci olarak Dreamworks şirketi 2013 yılından sonra dağıtım haklarını ilk 9 dağıtımcı şirket

arasında yer alan 20th Century Fox şirketine vermiştir. Tabloya bakarak bu durumun 20th Century Fox şirketi için pazar payını arttırmak için ciddi bir etkisi olduğu gözükmesine de diğer şirketlerin artış oranı yüzünden düşüş yapabilme ihtimaline karşı yerinde kalabilesini sağlamış olabilir. Satın alınma veya dağıtım hakları başka şirkete verilme durumları olması, biri 11 diğeri 6 yıl dağıtım geliri elde etmemesine rağmen bu 2 şirketin ilk 9 şirket arasında yer alması pazardaki güçlerinin en büyük göstergesidir.

20 yıllık verilerin ışığında yapılan gözlemle bazı dağıtımcı şirketlerinin pay oranlarını bu 20 yıl içerisinde yükselttiği gözlemlenmektedir fakat bunu kalan 268 şirketin paylarından alarak değil, 9 şirketin kendi arasındaki rekabet sonucu pay oranlarındaki değişim olduğu gözlemlenmiştir. 2 şirketin 20 yıl ortalamasıyla kalan şirketlerden yüksek pay oranına sahip olmasını 20 yıllık tablonun incelenmesi ile elde edemediğimiz gözlemlenmiştir. Oluşan tekelleşmenin kırılma noktasının gözlemlenmesi için çok daha eski tarihleri içeren bir veri setine sahip olmamız gerektiği bilgisi edinilmiştir. Elde ettiğimiz Görsel 5 tablosu ile 9 şirketin kendi arasındaki yarışı ve birbirine olan etkileri anlaşılabilmektedir.

5.3. GÖSTERİMDE KALMA SAYISI ÜZERİNDEN İNCELEME

yıl	Warner Bros	Universal Pictures	Twentieth C. Fox	Lionsgate	Walt Disney	Sony Pctures	Paramount Pictures	New Line Cinema	Dreamworks
0	40.71	81.37	84	nan	57.5	36.57	45.4	42.5	100.3
1	29.75	111.2	21.66	nan	39.16	37.5	26.16	19	140.5
2	73.2	81.47	126.9	14	58.15	48.35	61.28	49	75.6
3	94.7	92.53	86.8	31.5	82.9	77.88	93.61	54.25	81.62
4	97.09	76.5	102.5	34.18	42	92.85	93.41	45.81	59.88
5	117.3	78.68	96.18	37.31	49.52	42.13	102.5	30.66	75.71
6	93.7	70.1	90.2	69.26	47.88	57.7	74.72	27.88	78.16
7	87.18	65.88	89.81	51.17	50.33	55.07	72	34.83	90.8
8	111.4	67.87	87.04	44.94	52.75	54.08	91.28	49	91.33
9	107.5	64.66	92.62	51.58	64.73	66.84	98.2	nan	104.3
10	86.95	59.81	110.3	61.38	48.28	91.27	173	nan	101.5
11	86.15	74.5	95.93	60.2	70.85	83.66	102.8	nan	115.3
12	76.34	79.5	114.3	68.52	53.25	86.42	78.91	nan	114.3
13	108.4	77.66	137	72	71.22	111.2	89.45	nan	nan
14	97.45	73.43	117	58.8	58.33	101.6	70.92	nan	nan
15	100.5	70.05	93.94	61.37	80.8	75	67.41	nan	nan
16	77.84	63.77	88.05	67.09	114.3	84.7	77.91	nan	nan
17	85.63	79.64	104	75.37	125.4	73.37	59.81	nan	nan
18	631.8	77.6	90.2	53.66	136.8	77.93	67.2	nan	nan
19	89.22	80.05	87.75	64.9	124.5	68.38	67.2	nan	nan
ORT	123.2	75.4	98.88	57.79	68.56	70.5	81.04	41.17	93.43

Görsel 6’te 20 yıllık ortalama ile en çok hasılat yapmış 9 dağıtımçı şirketin, dağıttı filmlerin yıllık ve 20 yıllık ortalama olarak kaç gün sinema salonlarında gösterimde kaldığı bilgisi verilmektedir. 2018 yılında filmleri ortalama 631 gün sinema salonlarında gösterimde kalmış Warner Bros. şirketi, 20 yıl ortalama ile 123.2 gün sinema salonlarında gösterim yaparak 1. sırada yer almaktadır. 2. sıradaki Warner Bros. şirketine nazaran 1. sıradaki Walt Disney şirketi ortalama 68.56 gün sinema salonlarında filmlerini gösterime koymaktadır. Diğer rakip şirketlerinden elde ettiğimiz gözlemler sonucu 1. olmasına rağmen sinema salonlarında gösterimde kalma oranıyla son sıralarda yer alan Walt Disney şirketinden elde ettiğimiz sonuca göre elde edilen hasılatın, filmin ne kadar süre sinema salonunda kaldığı ile doğru bir orantıda olmamasıdır. Burada imajın ve az bulunurluğun önemi göze çarpmaktadır. Sınırlı sayıda ve belli bir tarihte bir ürün veya hizmet piyasaya sunulduğunda topluluklar tarafından sahip olmadığı bir ihtiyaçmış gibi gözükmektedir ve talep edilmektedir.

5.4. SİNEMA SALONLARI SAYISI ÜZERİNDEN İNCELEME

yıl	Warner Bros	Universal Pictures	Twentieth C. Fox	Lionsgate	Walt Disney	Sony Pictures	Paramount Pictures	New Line Cinema	Dreamworks
0	2415.8	1388.5	1450.3	nan	1892.5	2213.6	2400.9	1040.7	1145.4
1	2964.8	1068.6	1167.5	nan	2255.7	1981.7	2688.8	3209.9	851.48
2	1003.5	1032.2	774.7	1465.2	1730.6	1733.6	1423.9	1664.9	1487.6
3	975.97	1059.7	870.11	458.03	1636.1	1377.4	833.57	1494.2	958.94
4	818.33	1110.7	916.35	1274.1	1907.2	1721.6	927.83	1722.5	1630.2
5	996.88	1000.9	1052.3	586.9	1693.6	1773.6	1018.9	2238.2	1426.8
6	854.96	1092.9	988.38	580.99	2037.7	1898.9	1340.5	2111.4	861.56
7	697.16	1274.5	1062.3	892.23	2261.1	1791.4	1208.6	2024.9	nan
8	805.45	1321	1059.7	1058.9	2064.9	1905.8	1238.2	1085.2	nan
9	894.4	1210.6	1019.2	1035.9	2141.7	1887.6	1223.4	nan	nan
10	881.27	1326.5	1105.6	1131.7	2086.6	1588.9	1322.8	nan	nan
11	949.82	1441.6	1020.6	519.36	2180.5	1469.6	1333.3	nan	nan
12	833.6	1332.5	874.76	1029.5	2076.9	1668.6	1031.7	nan	nan
13	1027.9	1242.3	871.94	879.52	2078.7	1438.8	1086.1	nan	nan
14	906.02	1465.2	1205.3	929.09	2167.5	1296.1	1284	nan	nan
15	953.73	1449.3	1232	974.26	2211.7	1703.5	1151.9	nan	nan
16	1330.5	1492.8	1246.4	998.38	1398.6	851.3	1180.8	nan	nan
17	1384.1	1489.4	1192.5	1196.3	1327.3	1075.1	1149.6	nan	nan
18	1271.5	1509.1	1188.6	931.92	1499.9	1215.8	1516.1	nan	nan
19	1132.6	1527.5	934.89	1245.2	1510.4	1246.8	1566.7	nan	nan
ORT	974.62	1284.6	1041.1	937.96	1827.2	1511.3	1202.8	1754.2	1289.9

Görsel 7’te, diğer görsellerdeki gibi ortalama en çok hasılat yapmış 9 şirketin yıllık ve 20 yıllık olarak ortalaması bazında filmlerinin kaç sinema salonunda gösterimde olduğu bilgisi elde edilmiştir. 20 yıllık ortalama 1827.2 salon ile Walt Disney şirketi 1. sırada yer almaktadır. Öte yandan Walt Disney şirketine yakın pay oranına sahip olan Warner Bros. şirketi gösterim olarak rakiplerine göre son 2. sırada yer almaktadır. Buradan sonuçla filmlerin gişe hasılatının, sinema salonunda ne kadar kaldığından çok, kaç sinema salonunda gösterimde olduğu daha fazla orantılıdır.

Tabloda göze çarpan, verilere göre son 11 ve 13 yıl sinema salonlarında gösterim yapmayan New Line Cinema ve Dreamworks şirketlerinin ortalamasının diğerlerine gözlemlerle yüksek olmasıdır. Özellikle New Line Cinema şirketi, gişe hasılatına oranla yüksek sayıda sinema salonunda gösterim yapmıştır. Tablodan yola çıkarak, günümüz teknolojisinin ilerlemesi ve alışkanlıkların değişmesi ile sinema salonlarına alternatif olarak filmlerin gösterim yapıldığı internet sitelerinin gücü gözlemlenmektedir.

SONUÇ

Elde edilen veriler neticesinde sonuç olarak, bir filmin hasılatının o filmin kaç sinema salonunda kaldığıyla değil, kaç sinema salonunda gösterimde olduğuyla daha çok ilgisi olduğu gözlemlenmiştir. Genel olarak tekelleşme açısından incelemede bulunacak olursak, 1900 yıllarından günümüze senelerin getirdiği oturmuşluk ile büyük şirketler zaten tekelleşmiştir. Alınan mahkeme kararları ve önlemler sadece büyük şirketlerin paylarını belli bir orandan sonra arttıramamalarını ve bağımsız şirketlerinde bu sektöre girebilmesini, sektörün kendini yok etmemesini sağlamıştır.

KAYNAKÇA

https://tr.wikipedia.org/wiki/New_Line_Cinema

https://tr.esc.wiki/wiki/New_Line_Cinema

https://tr.esc.wiki/wiki/DreamWorks_Animation

https://www.morogluarseven.com/wp-content/uploads/2019/01/Sinema-Sekt%C3%B6r-Raporu_06.04.2016.pdf

<https://www.boxofficemojo.com/year/>

<https://www.ibisworld.com/industry-statistics/market-size/movie-video-production-united-states/>

<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/177938>

http://dSPACE.marmara.edu.tr/bitstream/handle/11424/5399/AMER_KAN%20S_NEMASIN_DA%20PAZARLAMA-%20R_N%20GEL_T_RME%2c%20F_YATLAMA%2c%20TUTUNDUR_MA%20ve%20DA_ITIM%5b%23268589%5d-235236.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Goodell,!Gregory!(1998).!Independent!Feature!Film!Production.!New!York:!St.!

Martin's!Griffin.

